

B A R S I H I R L A P.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. **Hirdetmények** beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Török Mór.**

Felelős szerkesztő: **Dr. Gyikos Mihály.**

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetések és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatk vissza.

A mai közgyűlés.

Irta: **Dr. Török Mór.**

Barsvármegye törvényhatósági bizottságának mai diszes közgyűlése ismét felemeli tiltakozó szavát a nemzeti becsület ellen intézett merényletek miatt. Ugy történik megint, miként hajdan, midőn a magyar nemzet fényes dicsőségeitől ragyogó lapjait irták tele őseink.

„Dulce et decorum est pro patria mori.” Ez volt a nemzetnek szent jelszava mindig. A hazáért nem csak élni tudott a nemzet, de vért és életet is áldozni, meghalni is, ha kellett. Nem ismerünk ennél szebb kötelességet, nem ismerünk tökéletesebb feladatot ennél. Mert lelkünk, szivünk, létünk mindene van hozzáförve e fogalomhoz, melynek neve: a haza!

A vármegye, Barsvármegye törvényhatósági zsinatának terméből halljuk ma e szavakat. Magyar hazafiak gyűltenek ma egybe a vármegye székhelyén, hogy legszebb kötelességeiket teljesítsék, hogy hazafias, a magyarok Istenének is tetsző cselekedetet végezzenek abban a templomban, melyet őseink emeltek, hol hajlékot, menedéket talált mindég az alkotmány oltára, hova el nem juthattott soha az ellenség gaz merénylő keze.

Csupa hazafi, csupa igaz ma-

gyar lépi ma át a hazaszeretet fenyegetésére által megszentelt eme templom küszöbét. A hazaszeretet Istenének fognak ma ott áldozni. A haza boldogságaért fognak ma ott imádkozni. Hogy meg erősödjenek és megizmosodjanak a vármegye közönsége igaz hitében, az egyedül üdvözítő magasztos tan szellemében: „Élni és meghalni a hazáért!”

Most is, miként hajdan, ott tétel a hazaszeretet szent hitvallásának papja az oltár zsámolyán és ájtatos főhászt rebeg Istenünk-höz éretünk: a hazáért. Majd a szószék diszes emelvényére vonul, honnét lelkesítve oktatja a hívőket, buzdítva hirdeti nekik a szent tanokat. És a hívők: a vármegye közönsége mohó szomjúsággal hallgatja az átszellemült pap, a vármegye első emberének, az alispánnak szavait és mintha bűvös varázs szállana meg őket, egy szivvel, egy lélekkel adják meg rá a választ: „Tied vagyok, tied hazám.”

Igy, ilyen ünnepet ül ma Barsvármegye közönsége.

A legszebb, a legnemesebb, a legfeneklebb ünnepünk nekünk minden alkalom, ha a hazáért, a magyar alkotmányért tehetünk, cselekedhetünk.

Ma pedig a hazát védjük, az

alkotmányt oltalmazzuk. Mert tiltakozunk, mert ellentállunk az erőszaknak, a jogfosztásnak és a hazaárulásnak.

A templomot, melyet őseinktől kaptunk örökbe, megbecseltetni sohasem engedjük és nem is fogjuk engedni „soha.”

Sőt újra meg újra felszenteljük a hazafiság legszentebb, legtisztább érzelmeivel.

Barsvármegyei függetlenségi pártot kérünk.

Irta: ifj. **Gonda Béla.**

Sürgettem már e lap hasábjain többször a barsvármegyei függetlenségi párt megalakulásának szükséges voltát. Ezelőtt öt hónappal megirt cikkemben igyekeztem ennek az eszmének propagandát csinálni; tehát akkor, mikor az abszolutizmusnak, mely most már a maga teljes meztelenségével fordul felénk, még csak aggódva sejtethető nyomai voltak. Szerény újságírói szavamat emeltem fel, hogy világosságot gyujtsak, mint az aranyosmaróthi társaság ugynevezett „kellemetlen idegen”-je próbáltam az itteni szabadelvűségben megkorhadott elemeket kissé talán erősen is — megpiszkálni.

Szavam kiáltó szó maradt a pusztában: Muca bennem „distinguerd foreignert” vélt látni; vélt látni ak-

T Á R C Z A.

Banketten.

Urak és asszonyok lakomára gyűltek, Valami vidámabb emléknapot ültek. Leterítve habos, hófehér damasztal Drága ételektől meggörnyed az asztal. Csillogó ezüstből óriási tálak Rajtuk halak, vadak, süteményes várak. Inasok nesztelen amint járnak-kelnek, Kiürül, megtelik a gyönyörző serleg. S ahogy lakomáznak finom uri népek, Két kezök mozgása igazi művészet.

Lent az árok szélén kubikosok esznek, Barna rozskenyérből szótlan kenyereznek, S ha hozott urának vacsorát az asszony, Csak egy cseréptányér párolog a parton. Nem az asztal görnyed, maguk görnyedeznek S mit egész nap törtek, földre heverednek. Szó sincsen Tokajnak gyönyörző boráról, Nagyot huz az egyik egy facsutorából. Pihen fáradt teste, csak a jobb kezével Nyulkál fazekába s elfogy a kis étel.

Lám, ki pástétomot szerez csak egy kézzel, Vagy talán egygyel se, eszi két kezével, De aki kenyeret két kézzel keresne, Egy kézzel eszik csak, gyakorta egygyel se.

Andorka Sándor.

Modorosság.

Metternich herceg szerint a legesiszoltabb orosz is magában hord egy rabiátus tatárt s ha az orosz ingereljük, nyomban a benne rejlt tatár néz velünk farkasszemet. Ugyanez áll minden színészre nézve, természetesen azzal a különbséggel, hogy az előadó-művészet felkentjei nem tatárokkal, hanem apró „Delobelle”-ekkel szatáruva járnak közöttünk.

Ki ne ismerné Delobelle-t, Daudet ez utolérhetetlen művészettel megrajzolt színészalakját, a modorosság e remek prototípusát, kinek minden gondolata, érzése, szivdobbanása hatásra számító külsőség, ki neje temetésén, midőn a legigazabb fájdalom hasogatja érzésekben nem szegény keblét, még akkor is időt szerez, hogy e drámai jelenethez méltó pozitúrától gondoskodjék.

Nálunk ez alakot a színpadon Szigeti József mutatta be, oly hatalmas és humorától duzzadó szerepet teremtve belőle, mely kedélyünk minden parányát elejétől végig művészi gyönyörűségeken ringatja. És mind e mellett kénytelenek vagyunk bevallani, hogy maga színpadunk e régi titánja sem ment minden modorosságtól az életben. Ő például nagy intelligenciája mellett szereti az egyszerű, parasztészjárásu embert affektálni és e „modort” Tóth Vilmos volt belügyminiszterrel szemben is igen klasszikusan tudta érvényesíteni. Valami ánkét reperálgatta akkoriban a nemzeti színház akkori fináncziát és Tóth

Vilmos belügyminiszter azt találta megköszöndeni, hogy a nemzeti színház művészeinek fizetése egy kissé tulságos, mert hát némelyiké nagyobb a ministeri tanácsosénál, sokaké egyenlő az államtitkáréval, sőt — horribile dictu! — olyan is van, mely megközelíteni iparkodik a ministerét, holott ezeknek az uraknak mennyi tömerdeket kell tanulni, küzdeni, taktikázni és ami fő, mennyi ideig kell várni és imádkozni, hogy elődjük kegyvesztett vagy nyugdíjazott legyen.

Szigeti József az ő „modorával” ilyen-kép válaszolt:

— Már kérem, én csak amondó vagyok, hogy a mi színházunknál iskolavégzett, okleveles ember a korusban is akad, van vagy három-négy színműirónk; ha jól megszorítjuk államtitkárnak vagy ministernek való talentum is találkozik itten. De már arra a fejemet teszem, hogy az összes ministériumokban egy se tudná elcsinálni „Vén bankancosban” a „Friczi”-t, pedig nem is nehéz szerep.

Persze Szigeti Józsefnek még modorosságán is zseniáltság csillog keresztül.

És itt sietünk a distinkezióval. A valódi művész, az Isten kegyelméből való színész csak az életben lehet modoros, a színpadon soha. Ott, hol lelke szárnyakra kap, hol tehetsége a géniuszszal ölelkezik, hol művészi egyénisége, temperamentuma önállóan iparkodik érvényesülni, ott a művész megszabadul a modorosság tehetségnyűgző bilincseitől és mint a rút megszo-

kor, mikor a politika terén tulajdonképpen ezen egynémelyek voltak a „foreignerek“: az idegenek.

Régi állambölcseleti elv, hogy nincs helytelenebb és igaztalanabb dolog a világon, mint a politikai eszközöknek rossz alkalmazása, nincs végzetesebb, mint a politikai végzők forrásának kellő időben való fel nem ismerése és e szerint való kihasználása.

Helytelen és igaztalan dolgot követett el Aranyosmaróth és vele együtt Barsvármegye közönsége, midőn a Fejérváry-kormány trónraléptekor, a szó legszorosabb értelmében: trónraléptekor, nem sietett sürgősen megalakítani a barsvármegyei függetlenségi pártot; végzetes hibát követett el akkor, mikor hazafiai felbuzdulásának kifejezésére csak a közgyűlési termet használta fel.

Igen szép és lélekemelő, hogy a megye törvényhatósági bizottsági tagjai egy kényelmesen berendezett, kellő ünnepélyes kinézésű, zöld posztós asztalu teremben fejezik ki a törvénytelen kormányzás elleni feljajdulásukat, de azért ez az impozáns és nemes cselekedet nem elegendő arra, hogy a vármegye népének egész összességét, a koldustól a mágnásig összetartozóvá, együttérzővé tegye.

A harcot ki kell vinni a társadalmi életbe is!

Uraim! Méltóságos, Nagyságos és Tekintetes uraim! Figyelmeztetem önöket arra, hogy nincs a magyar újabb történelemben példa rá, hogy új dolgokat, vagy nemzeti vívmányokat, honmentést, csak a Méltóságok, Nagyságok és Tekintetességek kizárólag egyedüli hivatalos működésüktől, avagy buzgalmuktól értünk volna el. A 48-as években nem volt elég a ház, a megye lelkesedése, s nem is lehetett volna elegendő

sohasem, ha nem áll mögötte a társadalom, annak minden egyes tagja, nemkülönbség nélkül.

Az a vidék, az a falusi egyszerű társasélet, az a jegyzőből, tanítóból, pappól, kántorból álló vidéki „polgári olvasóköri“, „nemzeti kaszinó“, „iparos ifjak dalköre“, „önkéntes tűzoltó egyesület“ stb., amit mi egyszerű kényelmi szempontból röviden „Mucsa“-nak nevezünk, hordta össze az anyagot, adta össze az effektív testi nyers erőt, mindig a nagy egésznek: a vármegye, az ország céljainak megvalósítására.

Ezt a kincset pedig magunktól elvetni nem szabad. Nagyon jól tudjuk, hogy a nép a törvényhatósági bizottsági tagok legnagyobb részét úgy tekinti, mint kiváltságosakat. Tudjuk, hogy ezek felszólalásait, szerepléseit bizonyos irigykedéssel, de azért mindig büszkeséggel nézi. — Vagyis ezek az urak a nép előtt imponáló jelenségek, de csak külsőleg, mert belsőleg — már a magyar természetből kifolyólag — mindegyik szeretné magát olyannak hinni, vallani és tartatni. Kevés népben van annyi hiúság kifejlődve, mint a magyarban. Épen ebből folyik, hogy a magyar leginkább igyekszik és törekszik megvalósítani azt a bölcseleti alapmondást, hogy az ember társas lény. Honfiainknak szenvedélye a szereplési vágy. Nézzük azt a félmilliomos parasztot, aki ezreket költ arra, hogy községi bíró lehessen, nézzük egy főszolgabírói falulátogatást, mikor minden paraszt „notabilitás“, csak azért, hogy magát a többi közönségestől megkülönböztesse, szinte feltűnő módon igyekszik főbírájával „joggal“ parolázni.

Ha semmi egyebet, de népünk ezen tulajdonságát ki kell használnunk céljaink előmozdítására. A világot sem beszélek itt vak eszköz-

ról, hiúságról, hanem csak arról, hogy ezt a lélektani vonást a hazafiság keretein belül is érvényre kell juttatnunk.

Népünk kilenczven százaléka nem virilista, nem lateiner, s ily módon a törvényhatósági gyűléseken szava nem igen van. Kénytelen némán nézni azt a harcot, melyet az „urak“ ott szóval folytatnak. Akad talán köztük, kinek — már az önsaját véleménye szerint — van jó eszméje, de nincs alkalma azt nyilvános helyen kifejezésre juttatni. Magába fojtja tehát mérgét, s azt mondja: „hát jól van, csinálják az urak ahogy tudják.“ Nem értem ezek alatt az ostoba parasztot, hanem csakis az intelligensebbet. Tehát ezeknek kell a szó.

Nézzük, mi módon lehet az intelligens népakaratot szóhoz juttatni. A felelet nagyon egyszerű. Meg kell alkotni elsősorban itt a barsvármegyei függetlenségi pártot s azt járásokként, vagy nagyobb községeként külön szervezni kell. Az Alföldön van rá példa, hogy egy megyében tizenhat ellenzéki pártkör is van. Miért ne lehetne ezt megcsinálni Barsvármegyében?!

A körmöcbányai kerületet kivéve, itt minden kerület ellenzéki képviselőt küldött be. Nagyon szép. De éppen azért mégis nagyon kell csodálkoznom, hogy Lévat kivéve, itt a megyében rendszeresen szervezett ellenzék nincsen. Aranyosmaróth szivből ellenzéki, az összes itteni tisztviselők azok, (vagy van még egy pár ilyen rongy alak?) s mégis dacára mindenféle agitációnak, buzditásnak, senki sem mer mozdulni nyíltan, senki sem mer szervezkedést megindítani. Nagyon jól ismerem az okokat, nem akarom itt bővebben fejtegetni, mert hiszen ez csak kevesekre vonatkozik. De hogy az itteni tiszta ellenzéki érzelmű intelli-

kás által reá aggatott sallangokat szenvedélyesen eldobja magától.

Mert a modorosság semmi egyéb, mint a tehetetlenség elpalástolására szolgáló formulák sokasága és így a modorosság épp oly sokszerű, mint maga a tehetség, melynek pótlására tolakodóan jelentkeznek.

Azoknak a színészeknek, kik csak szerződésüknél fogva művészek, a modor az egyetlen várak; ez segíti őket kétes diadalokhoz és biztos kenyérhez.

Színpadjainkon a modorosság leginkább a szavalásban jelentkezik. Csaknem félszázadon át grasszált nálunk az a kegyetlen és a németektől importált deklamáló hanghordozás, mely mint a tó hulláma megátalkodott egyhangúsággal hőmpolyogteti habjait, míg hátán szerelemféltes, gyűlölet, bosszu és egyéb érzés vagy szenvedély ugyanegy tempóban uszkál szín és élet nélkül. E deklamáló modor (melyet Egressy Gábor kottára szedett beszédnek mondott) még ma is gyakran megcsendül színpadjainkon; az új, egészséges s a mi fő, természetes beszéd irány, mely nemzeti színpadunkról sugárzik szét, még nem tudta teljesen kiirtani.

De ha a színadi modorosság művészi élveinket minduntalan bosszantóan csökkentik is, annál mulatságosabbak azok a modorosságok, melyeket egyes színészeknél a magánéletben tapasztalunk.

Mert a modoros színész, ki a színpadon begyakorolt sémák szerint döngeti a színpalakat, az életben sem akar banálisán

gondolkodni és érzéseit közönséges ember módjára kifejezni. Annyira hozzászokik az elnagyoláshoz, hogy az szinte második természetévé válik.

Hetényi igazgató például oly virtuozitással tudott sopánkodni, hogy aki őt hallgatta, kész volt elhinni, hogy ez a derék ember már legalább háromszor halt meg éhen családotul. Egyszer Somogy megyében néhány földbirtokossal borozva, sietett feltárni előttük helyzetét. És ez a helyzet természetesen tele volt a nyomor minden elképzelhető és elképzelhetetlen ostorcsapásaival.

Az egyik földbirtokos megunt a mód- és végnélküli sopánkodásokat hallgatni és így vágott közbe:

— Ugyan, hagyja már el a sirást, direktor uram. A mi megyénkben nem fog éhen meghalni, küldök én holnap egy három mázsás disznót. Abból csak jóllakhatik.

— Majd meglátom, — mondá Hetényi nem minden bizalmatlanság nélkül.

Főlöszleges mondanunk, hogy a somogyi földbirtokos beváltá ígéretét és másnap a legkövérébb ártányok egyike túrta a földet az igazgató lakásának udvarán.

Egy hét múlva ismét találkoztak.

— No, direktor ur, bevált-e a küldemény?

— Megjárja, — mondá a sopánkodások nagymestere, — de az ur is olyan, mint a többi: három mázsás disznót ígér és kétszázkilenczven fontos malacot küld.

Egy másik színésznek modorává vált, hogy leghétköznapibb gondolatjait is Sakesperei mondásokkal fejezte ki. Azon alul nem adta. Ha pld. vasárnap töltött káposztát nem ehetett, kész volt Learrel felsóhajtani:

Oh nyomor! csipésed éles . . .

Ha a kellékes valami rekvizitumot nem hozott meg rendesen, Othelloi szavakkal menyörgött felé:

Esküszöm, halhatatlan lelkem üdvére,
Jobb lett volna vaknak születned,
Mint semhogy engem ingerelj!

Ha a pinceszér a hitelt meghosszabbította, ellágyulva Antonius szavait rebegte:

És Brutus derék, jó férfit.

Egyszer egy nagy társaságban volt, hol vacsora közben a rendesnél valamivel többet ivott, mi természetesen csak emelte Sakesperei hangulatát. A társulat nagy kegyelettel beszélt nagybátyjáról, valami híres emberről. Amint e szót „nagybátyám“ kiejti, színészünk közbekiált:

. . . Az a vérnősző barom . . .

A társaság elképedve néz a közbekiáltóra, az maga is roppant zavarba jön és hebegve bocsánatot kér, hogy ő csak Hamletet bátorodott ezitálni, ki ugylátszik, nagybátyjáról nem a legjobb véleményt táplálta.

Vagy nézzük csak Kassayt, a népszínház és jelességekben bővelkedő komikusát, ki elhitette magával, hogy az ő szerepköre roppant alacsony faj, mely egy önérzetes

gencia miért fél a kormánytól, miért reszket egy áthelyezésekben és joggal tb. szolgabírói kinevezésekben „tobzódó” főispántól, azt már egyáltalán nem tudom megérteni.

Uraim! Teremtsék meg a barsvármegyei függetlenségi pártot; osszák ezt járásokra és nagyobb községenkénti egyes pártokra, hogy legyen szava mindenkinek: aggnak, bénának, koldusnak, parasztnak, urnak. Erre a mai áldatlan viszonyok között feltétlenül szükségünk van.

Barsvármegyei függetlenségi pártot kérünk!

Kisiparunk a multban és a jövőben.

A nemzetállam szorosan összefügg a történelemmel. Máról-holnapra nemzetállamot alkotni lehetetlen. Annak szakadatlan folytonosságán, történelmi multon kell alapulnia. Az ilyen államnak alkotmánya aztán szilárd s képes ellentállni hatalmasabb megrázkódtatásoknak is. Fényes példa erre hazánk, Magyarország, melynek ezeréves multja, egyenesen arra praedesztinálja, hogy „nemzetállammá” fejlődjék. A honalapító Árpád nemzetsége valóságos nemzetállam volt dióhéjban.

És visszanyulva egészen eddig a kezdőpontig, ott kell látnunk az ipart a nemzet ezeréves, alkotmányos küzdelmében. Ez a történelmi mult meggyőzhet bennünket arról, hogy az ipar szorosan összeforrotta a nemzet életével.

Kezdjük a honfoglalással. Ott vannak a táborban a hirtelen fegyverkovácsok és ötvösök, ott a szij- és kerékgyártók, a sisak, pánczélemez és nemez, ott a bőr és prémkészítők s a szőrmezűsök.

Ezek az iparosok nemcsak fegyverzetel és ruházattal látták el a tábort, hanem maguk is személyesen résztvettek a honfoglaló Árpád nemzetségének hódításaiban. Van elég maradványuk ennek beigazolására: a magyar nemzeti muzeum fényesen tanuskodik ezen iparosok megmaradt termékeiről. Az első Árpádok okmányok telve vannak a hazai iparélet s történet adataival. A királyi udvar s a megye vára, a székesegyház és monostor körül ott találjuk az iparosok számos nemeit. Majd

később földeket osztanak ki nekik, hogy ott iparukat üzhessék. Ilyen ipartelepkek körül keletkezett aztán sok város — például akárhány. Ott van Esztergom, Fehérvár, Veszprém, Pécs, Nagyvárád, Vác, Temesvár.

A városok alakulásának megindítója s mozgatója tehát az ipar volt, mint ma is.

Szent István és László, III. és IV. Béla iparos telepítései eléggé ismeretesek mindenki előtt. Nyomukban mindenütt gazdag kereskedő városok, dús bányatelepkek keletkeztek.

Az ipar jelentősége ezen telepítések után még inkább emelkedett. A 15. században pedig annak minden ténre kiható ereje ugyszólván fénykorát éli. A munka s ipar lesz, mondhatni az egyedüli birtokos jogforrássá. Egy-egy magyar városban minden ember munkás és iparos. Mind ezen sikereket az iparosság erős szervezeteinek az u. n. ezéhrendszernek köszönheti.

Alig van polgár és szabad ember az iparosok testületén: a czéhen kívül. A czéhből kezdődnek ugyszólván az ember jogai. Azonkívül nem is számít. A mint ebbe belépett valaki, munkás lesz s dolgozik, azonnal meg lett becsülete, védelme, életpályája és kenyérkeresete. A felszabadítás által mintegy világpolgárrá, mesterré avatással városa törzspolgárává lett. Képessé vált minden hivatalviselésre. Választópolgárrá s választhatóvá lesz minden köztisztviselőre. Majd esküdtté és tanácsnokká, bírónak és polgármesterré emelkedik. Ily magasra emelkedik az ipar polgári, állami s politikai életben. Nemzet-ipar fejlődött ki. Az ipar a nemzet volt, mely neki hirt, dicsőséget tudott kivívni.

A török hódoltság, majd az osztrák uralom mindjobban gyöngített az ipar ezen nagy jelentőségén, míg végre a kegyelem-dőfést az 1872-iki, illetve az ezt módosító 1884-iki ipartörvény adta meg.

Ahhoz, hogy valaki méltán a nemzet tagjának tekintessék, bizonyos általános követelmények betartására van szüksége. Mennyivel inkább áll ez kisiparosainkra, kiknek reorganizációja képezi ma a magyar nemzetnek ugyszólván egyik legsürgősebb feladatát. Ilyen általános elv az, hogy minden iparos kellő erővel és képzettséggel lépjen az ipari pályára, mely ma mindinkább több erőt és képzettséget igényel.

Minél nagyobb értelemmel s szorga-

lommal munkálkodik pályáján a szakember, annál több hasznot hajthat magának, de annál több kárt tehet polgártársainak s végre az egész nemzetnek, ha munkálkodásával nincs párosulva a becsületesség; t. i. a méltányosság és igazságszeretet.

A takarékoság hasonló mérvben fontos kelléke iparunk fejlesztésének. A nemzet, melynek testében jelentékeny a nem takarékosok száma, Kanaán földén is felemészti magát és az elsatnyulás diszter halálával pusztul el; míg viszont az a nemzet, melyben a takarékoság szelleme él s uralkodik mostoha körülmények között is viruló közgazdasági életet fog élni.

El nem engedhető követelmény végül, hogy a magyar iparos a magyar föld nyers terményeit használja fel munkáihoz. Aki az ellenkezőjét teszi, azaz idegen nyersanyagokat dolgoz fel, az ártalmas és vétkezes tagja a nemzet közgazdasági életének.

Krónika.

Zsaroló pénzügyőrök.

Felháborító zsarolásról értesülünk. Ugy látszik Velsiczen történt, de ha ott megtörtént, bizonyára nem egyedül áll az eset. Némely pénzügyőrök falukra jártukban azal szórakoznak, hogy zsarolják a népet. Többféle, változatos módszerük van. Például a szerződésekről állítólag hiánvzó bélyegilletékek bírsága ezimen tiz-, tizenöt-szörös bélyegilletéket szednek. Természetesen minden hivatos végzés nélkül, egyszerűen a zöld posztó, meg a hivatal tekintélye alapján. Megfélemlítik az áldozatul kiszemeltet és mivel az u. n. finansztól még az uri nép is retteg, nem esoda, ha sikeresen garázdálkodhatnak ő kegyelmék. Egy helybeli tekintélyesebb polgártársunk többet tudna erről beszélni és mi az eset nyilvánosságra hozatalával előreláthatólag alkalmat szolgáltatunk neki rá. Mert biztos, hogy a biztos kerület vezetője, — a pénzügyőri biztos ur, — kinek hatáskörébe tartozik a dolog valódi miben állását kikutatni, a tisztos pénzügyőri testület tekintélyét hasonló túlkapások ismétlése által aláásni nem engedi és akkor, majd a megtorló lépések során közelebbi adatokkal fogunk neki szolgálni. Egyelőre elég a nyilvánosságnak ennyit tudni, a többit későbbre halasztjuk.

művész becsvágyát semmikép sem elégit-heti ki. Kárpótláskép tehát azon igyekszik, hogy legalább az életben játszassa a tragikus. Világyűlöletet hirdető arczsal, Napoleonszerűen összeszorított ajkkal jár-kél a város utcáin és csak néha áll meg, mint a kétségbeesés néma szobra, egy-egy antikvárus bolt előtt. Otthon Schopenhauert és Leopardit olvassa, Byron nem elég pesszimista neki.

— Játsszik-e ma, Kassay ur? — kérdi a minap egyik ismerőse.

— Nem, — válaszol művésznünk vigasztalan tekintettel — én ma csak fel-lepek.

De a modorosságnak egy különös neme akkor harapódzott el ijesztő mértékben, mikor a népszinmű virágzásnak indult. Az olesó dicsőség — a színészek ez aranyhegye — mindenkit arra esábitott, hogy parasztszínész legyen. A borjuszájú ingujj s a lobogó gatyaszár kultuszának azonban meg volt az az árnyékoldala, hogy a színészek egy javarésze elparlagiasodott és oly tempóhoz szokott, hogy határozottan élvezhetetlenné vált más darabokban.

Hubay például egy előkelő lovagot játszott s minthogy a sugót nem hallotta, hasból ilyen kacskaringósan extemporizált:

— Kedves grófnő, kutya legyek, ha nem állok a kötélnek.

A derék Halmi ezt az irányt remekül tudta szatirizálni. Ráfogta Réthy bácsira, hogy az a vidéken valahol Horációt ját-

szotta Hamletben és az első felvonásban kurtaszáru pipával a foga között, így szólitotta meg a kedélybeteg dán királyfit:

— Szerbusz, Hamlet eesém. Hát izé... azt hallottam, hogy az apád lelke fölvetette magát a „ragyás sziklánál.”

Ez a ragyás szikla tudvalevőleg a Vén bakancsos-ban játszik szerepet és így szakasztottan Réthyre vallott.

De Halmi tréfáiban még tovább ment és egyszer az udvaron egész komolyan felszólitotta Réthy bácsit, hogy játsza el vele vendégszerepelve Petur bánt, mert ő maga Bánkkal akar megmérkőzni.

— Nem nekem való az, szógám, — szabadkozik Réthy — Tiborcot csak elmotyogom valahogy, de már Peturt nem tudnám.

— Ne féljen semmit, bátya. Atirtam én azt egészen a maga szája ize szerint. Ime egy mutató belőle. És azzal elkezdte hangosan szavalni Réthy csikós dialektusával és elparasztosított szöveggel azt a második felvonásbeli jelenést, midőn Petur ragyogó forradalmi ékkesszólással Bánkot kapacitálni igyekszik az összeesküvésre:

Meráni vászoncseléd, nem kell itt soha.
Zsidó, jakhecz, héber, jordán,
Makhabeus, nekem, mihelyt feje
Bubján korona van, mindegy,
Mert szent előttem a királyom,
De már annak a vászoncselédnek
Szubordinációval sehogy se tartozom.

Hej, mikor Pozsonyban kirakták
A sok bankót és kárunkulust,
Thuringiának táva maradt a szája.
Hogy áll ottan Andris, hátul egy
Sarokban — Andris a magyar király...
Pirulva rágtá bajuszát a magyar s te Bánk
A subáját rángattad, hogy lépjén előre.
Honnán a ftyflingós ftyfenéből
Került az a tömérdek aprópénz? He?
Bánk! nem felelsz? — Befagyott a szád?

Tovább nem folytathatta, mert Réthy olyan mozdulatot tett, mintha makrapipáját akarná a paródizáló fejéhez vágni és Halmi jónak látta menekülni.

Lehet-e mosolyunkat visszafojtani, ha meggondoljuk, hogy a legragyogóbb művészetnek és a legelejtesebb modorosságnak egy és ugyanaz a szülő anyja: a tetszés vágya, szóval a siker. Mert a festett világ minden modorosságának birlalója meg van arról győződve, hogy az ő modora roppant tetszetős és mindaddig hiszi azt, míg a modor őt magát is birtokba nem veszi és száználmas fabábbá nem degredálja.

De mikor tetszést aratni oly édes! Ezt mondta Atta Troll is, Heine világyűlölő medvéje.

E medvének a művészhusága minden művészettel foglalkozónak közös vonása. Hanem persze a hivatottból művészt alkot, a hivatlanból pedig modoros fajankót, vagyis száználmunkra és mosolyunkra egyaránt érdemes Delobellet. Zöldi Márton.

Romlott erkölcsök.

Az erkölcs voltaképp inkább a lélek, vagy mondjuk a lelki világ tüneményeinek valamely, közfelfogás szerint helyes, észszerű, üdvös nyilvánulása. A szorosán vett érzékiséget e szerint nem érinti. Sem a látást, sem a hallást, sem a szaglást, sem a tapintást, sem az ízelést. A szemnek, a fülnek, a tapintó szerveknek, a nyelvnek semmi köze az erkölshöz. Az érzékiség pozitív reagálása az emberi szervezetnek, a morál elvont fogalom, csak gondolatban létező valami. Akármit tegyünk, eselekedjünk olyat, ami érzékiségünkkel összefüggésben van, az erkölshöz nem érintjük vele, mert hiszen különben nem volna az erkölcs elvont fogalom. Szóval az igazi erkölcs tulajdonképp inkább csak elmélet, mert a jelenségekről fogalmat mégis csak az érzékek segítségével nyerünk. Vagyis nincs erkölcs. Mert hogy csakugyan nincs erkölcs, azt végtére mégis csak tapasztalatokból lehet következtetni. Eddig azonban a tapasztalat azt igazolta, hogy csupán Párisban, vagy még Budapesten nincs meg az erkölcs. Illetve, ha meg is van, de fogyatékos. Nos hát, rosszak a tapasztalataink. A párisi, budapesti erkölcsök ellen kifogás nem eshetik, midőn egyes vidéki helyek erkölseit tapasztaljuk. Többek között a helybelit. Itt már beszélhetünk némileg romlott erkölcsökről is. Ez a felfogás abnormitása. Mert nem az a hiba, hogy nyilvános helyeken az érzékiség szokatlan nagy mérvet ölt, hanem az, hogy ennek híre kerekedik. S ha valaminek híre van, ott a példától kell tartani, az ismétlések lehetőségétől, az utánzatoktól. Még nem nagyon veszedelmes az állapot, még rendőri beavatkozással volna segítség. De ki tudja, vesz-e róla tudomást, nem a rendőrség, — mert ilyen itt még gondolatnak is mérész, — mégis legalább a rendőri bíróság. Jó volna, szükséges volna, kötelessége volna. Még sem járja, hogy mindenki értesüljön róla, csak az nem, akinek leginkább kéne és akinek preventive kellene gondoskodni róla, hogy legyen erkölcs. Mert az erkölcsiesség még sem elvont fogalom, de igenis a rend, a társadalmi együttélésnek legelső feltétele. Erről pedig gondoskodni kell. Vagy vastagabb falakat emeljenek a megrovott helyen, vagy a kiszolgáló személyzetet válogassák meg jobban; vagy pinceszér! más vendéget kérünk.

Nem aforizmak.

A helybeli műlovarda,

Irta: „*“

S mégis azt mondják, hogy nincs semmi érzékünk a sport iránt. Rágalom. Szándékos valótlanosság. Már mint hogy nekünk, nos maróthiaknak, mindig volt érzékünk a sport irányában. Volt és van is. Vagy kell-e jobb, erősebb bizonyíték, mint a mi nagy hírű színházunk. Apó! színház. Szégyenkezve vagyunk kénytelenek bevallani, hogy színházi kritikuskunk nem tartotta be szavát. Nem felelünk érte. Meg is boszultuk magunkat rajta. Nem kapott azóta gázsit. Pedig ráférne. De amíg tart a garas, nem kell neki színház. Majd kell még! S akkor lesz megint színház. Tehát itt az egyik nagy bizonyíték. Van még több is. Itt a másik: A lovaregylet, vagy igazi nevén „a helybeli műlovarda.“ Amolyan helybeli művekből alkotott lovarda, vagy műlovardából alkotott művek, vagy lovardából alkotott helybeli művek, vagy művekből alkotott helybeli lovarda, vagy ahogy tetszik. Mindegy. Akárhogy formuláljuk, variáljuk, vagy kombináljuk, mindegy. Van ez is, az is, amaz is, emez is. Minden van. Meséje is van. Hiteles történelem. Okiratok és nem szájhagyomány alapján. Ime. Összeültenek, mint rendszeren: én, te, ő, meg a ezvikkerek kökler és böles Náthán, a mindenhez legjobban értő mienk embere. Alsóst játszottak. Azután meg tarokkot. Végül politikát. Olyan intrikusfélét. Szapultak, szapultak mindenkit. A kükre ép méltóztattak gondolni. Felállt. Oklre szapult kezekkel hangalyoz. Feláll

te. Melle zilál, tajtékzik. Feláll ő. Dühöng, mint orkán. S ülve marad böles Náthán, szólnak eképen: Ti lovak! Ti lovarda! Ti helybeliek! . . . Itt elakadt. Mosolygott. Majd ismét mosolygott. Harmadszor is még. Kimerült. Magához tért. Akkor böles Náthán elmorogta a következő itéletét: Valóban kellemes élet van itt Aranyosmaróthon. Még sportolni is lehet. Igazi műlovarda. Tüzes véru paripák száguldanak, vágatnak örülten. S okos ember nevet. Edzi vele az izmait. Ez a helybeli műlovarda.

H i r e k.

A kistapolcsányi udvar vendégei. József főherceget múlt héten meglátogatta kistapolcsányi kastélyában Gizella bajor hercegnő és fia Konrád bajor herceg. Ertesülésünk szerint a fejedelmi vendégek több napot töltöttek Kistapolcsányban a gyászoló fenséges család vigasztalására.

Kinevezés. Lutz Sándort megyei közigazgatási gyakornokot tb. szolgabírói a belügyministeri ministeri segédfogalmazónak nevezte ki és szolgálattétel végett Liptóvármegye főispánja mellé osztotta be titkári minőségben. Előmeneteléhez gratulálunk.

Gyászhir. Rózsák, virágok között fekszik kiterítve a ravatalon, aki maga is virág volt, illatozó, pompázó, nemrég kinyílt virág! . . . Fiatalságának díszében ragadta el a kérlelhetetlen halál, váratlanul, észrevétlen, lopva oltotta ki oly sok örömet, boldogságot ígérő szép, fiatal életét. Mint mikor a korai tél a kert díszes rózsáját, a virágok királynőjét kiméletlenül törli le fagyasztó kezével, úgy hagyta itt Znamenák Sárika a szerető szüleit, testvéreit s mindenkit, akik őt szerették, akik jó kedélyében, vidám kacagásában gyönyörködtünk. Meghalt, s míg mi mindnyáján megrendülten, eszméletlenül, szinte gondolat nélkül nézzük az elmúlás szomorú munkáját, ő alszik s álmát nem zavarja semmi, hiszen csak mosolyt, örömet, boldogságot vitt magával a hideg sirba. — A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Znamenák Sándor és neje szül. Kósa Gizella úgy a maguk, valamint az egész rokonság nevében mélyen megszorodott szívvel jelentik, hogy feledhetetlen, jó leányuk Sárika ifju életének 20-ik tavaszán, folyó hó 18-án reggeli 5 órakor rövid szenvedés után elhunyt. A drága halott földi maradványai folyó hó 19-én délután fél 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli temetőben nyugalomra helyeztetni s az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 20-án reggeli fél 9 órakor fog az Urnak bemutatni. Aranyosmarót, 1905. évi október hó 18-án. Áldás és béke poraira!

Sanatorium egyesület. Aranyosmaróthon folyó hó 18-án alakult meg a sanatorium egyesület. Csak kár, hogy a vezetőség nem tud elegendő propagandát csinálni. Ez nem uri szeszély, vagy divatos mania, hogy csak kiválasztott lények gyakorolhassanak az egyesület kötelékébe való belépés által jótétet. S nem is felekezeti kérdés. Sajnáljuk, hogy e megjegyzést kellett kockáztatnunk, de csak az ügynek akarunk vele szolgálni. Aki más-kép értelmezi: szárandó lény s nem igaz barátja e humánus intézménynek.

Iskolahír. Az aranyosmaróthi állami polgári leányiskolánál Dr. Hámos Péterné, tanfelügyelőnk neje, igazgatói minőségében véglegesítettett. Bármily rokonszenves legyen is a tanfelügyelő ur, vagy nejeének szereplése, bizonyos szépséghibát mégis észlelnünk kell ebben, bár meg vagyunk róla győződve, hogy az ügy lényege nem csak nem veszt, de sőt még nyer is vele, mert biztosak vagyunk benne, hogy Dr. Hámos Péterné ezentul még több ambíciót fog az iskola vezetésében kifejteni.

Felhívás. A vármegyei ellenőrző bizottság utalással a törvényhatósági közgyűlés július hó 17-iki határozatára, kör-

levélben hívja fel a vármegye adózó polgárait, hogy a nemzeti ellentállás sikere érdekében adójuknak 10%-át fizessék be valamely vármegyei pénzügyintézetnél. Ezen felhívás szószerinti tartalma a következő: „Ezen határozatban nyert megbízatásunk alapján azon kéressel fordulunk vármegyénk minden egyes adófizető polgárához, hogy 1904. évi állami egyenes adójának 10%-át, vagyis egytized részét a megnevezett pénzügyintézetek valamelyikébe befizetni sziveskedjék. Ha az alkotmányos rend minden rázkódtatás nélkül helyre áll: akkor a befizetett összeggel az adózó polgárok állami adója fog lerovatni, tehát a hazafias kötelesség ezen teljesítése áldozatba nem kerül, ha pedig alkotmányunkat valóban komoly veszély fenyegetné, úgy annak a legnagyobb áldozatok árán való megvédelmezése minden polgárnak becsületbeli kötelessége. — Nem kell a multba messze visszatekintnünk, látni fogjuk, hogy Magyarország hű fia a hazafias kötelességeinek becsületos teljesítése érdekében a legnagyobb áldozatoktól sem riadtak vissza: áldoztak vagyont, áldoztak vért a hazaszeretet oltárán! Kövessük példájukat! Isten védje hazánkat, áldja nemzetünket!“ Reméljük, hogy a felhívásnak meg lesz a kívánt eredménye. Még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy a vármegye területén levő összes pénzügyintézetek elfogadják a vonatkozó betéteket.

Jegyzők ügye. A vármegyei jegyzők nyugdíjválasztmánya ma délelőtt ülést tart a vármegye székházában. Tárnya az ülésnek: Kabina József nagylócsai körjegyző nyugdíjazása.

Az aranyosmaróthi 48-as párt. Nem is oly régen, két évtizede sincsen, hogy Aranyosmaróthot a 48-as elvek hirdetője képviselte. Akkor pedig még nem tartottunk ott, ahol ma. S mégis győzött a 48-as zászló. Azonban szeretett mostani képviselőnk is voltaképp ezzel a zászlóval győzött, mert mi tudjuk legjobban, hogy Karácsonyi Sándor, az aranyosmaróthi kerület képviselője szíve minden dobbanásával a 48-as eszmék rabszolgája. Amellett néppárti is lehet. De olyan, aki a vallástalanság, az erkölcselenség ellen küzd. Van tehát 48-as eszméket hirdető képviselőnk, holott nincs szervezett 48-as párt. Lapunk mai vezérlőszékében a körünkben távozni kényszerült ifj. Gonda Béla ennek a pártnak megalakítására buzdít bennünket. Köszönjük a buzdítást, bárha már alig van rá szükség, mert örömmel adhatjuk neki hirül, hogy az ige máris testet öltött. A zászló győzött már eddig is. Csak a forma hiányzott eddig. De a forma is meg lesz. A kerület radikális ellenzéke szervezkedik. Napok, vagy legfeljebb hetek kérdése. Az eredményben annál kevésbbé lehet kétség, mert a mozgalom élén Karácsonyi Sándor, a kerület képviselője, Mailáth István vármegyei főjegyző, Bodó János tb. megyei főjegyző és Dr. Persay Ferenc megyei főügyész állanak. Volt és lesz Aranyosmaróthon függetlenségi 48-as párt. Keveset tehetünk ugyan a szent cél érdekében, de amit tehetünk, meg fogjuk tenni. Isten minket úgy segélyjen!

A hazafias jegyzők. Miként hitelt érdemlő forrásból értesülünk, Barsvármegye jegyzői kara a legszélsőbb ellentállást határozta el az alkotmányellenes végrehajtó hatalommal szemben. Sohasem vontuk ugyan kétségbe jegyzőink hazafias érületének őszinteségét, azért még sem hallgathatjuk el, hogy ez a nagyszerű elhatározás szívünk mélyéig megindított bennünket. Az öröm könnyeket fakasztott szeminkből. Mindnyáján érezzük, hogy a vármegye jegyzői karának ez a határozata valóban számottevő tényezője a nemzeti ellenállásnak.

Novemberi esküdték. A folyó évi november hó 19-án kezdődő ülésszakhoz folyó hó 17-én sorsolták ki az esküdtéket. A kisorsolást eszközölő tanácsban Andrássy Sándor elnökölt, mellette működtek Lukács György és Valkovits István törvénybírók, mint jegyzőkönnyvezető Moesz Géza törvény-

széki jegyző. A kir. ügyészség részéről Kovach Sebestyén Lajos volt jelen, az ügyvédi kamara részéről pedig Kosztolányi Aurél. S végül, mint bizonyára hirlaptudósító, Szilányi Miksa vármegyei iktató is jelen volt. Rendes esküdtek: Berger Lipót, Knapp Ignác, Rajezy Rezső, Péterffy Lajos, Dudek Sándor, Volman Antal, Vincze Gyula, Alföldi Zsigmond, Ivanovics Alajos, Gazsi Mihály, Valkovics István, Kürthy Antal, Dományi Elek, Marsányi György, Dr. Klein Jakab, Dr. Bottka Győző, Gódor Gyula, Steiner Lipót, Wassermann Béla, Dr. Znamenák István, Devics József, Stangel Jónás, Friedl Rezső, Szikora János, Krajcsovicz Rezső, Kauzál Péter, Duschek Ernő, Schiller Károly, Dr. Lányi Gyula, Brányik Antal. Helyettes esküdtek: Valach István, Miskovics József, Debnár Gyula, Kalics József, Bén Géza, Császka Gyula, Dobis János, Csepela Márton, Bodó István, Ruffly Lajos.

Exhumálás. Az 1885. évi január hó 6-án elhalálozott néhai széplaki és szántói Botka Tivadar, vármegyénk egyik volt vezérférfiának s kiváló történészünk, ugyszintén az 1866. évben elhunyt testvérbátyjának Istvánnak hamvait, az előbbinek fiai Zoltán és Árpád folyó hó 10-én reggel a kisvezekényi temetőben történt exhumálás után, kegyeletük jeléül az ugyanott ujonnan épült, díszes családi mauzóleumba helyeztették át örök nyugalomra. A gyászszertartást és a sírbolt beszenteletését Turcsányi Albert nemcsényi plebános végezte, a mely után a kisvezekényi templomban gyászistentisztelet tartott.

A póstyén—verbói vasut a megvalósulás felé közeleg. A törvény által előírt 25 százalékos részjegyzés együtt van és a finanszírozás kérdése is megoldottnak tekinthető. A vonal építési és üzembrendezési költségei 800000 koronában állapították meg.

Statisztikai kiadványok. A magyar kir. központi statisztikai hivatal kiadásában most jelent meg az 1900. évi népszámlálásra vonatkozó kiadványoknak negyedik és hatodik része. Az első 1000 oldalas kötetben a népesség foglalkozására vonatkozó adatok vannak feldolgozva, az utóbbi pedig 850 oldalon részletezi az ipar körébe tartozó tisztviselő- és egyéb segédszemélyzet munkaideje és munkabérére vonatkozólag a népszámlálás alkalmával egybegyűjtött adatokat. Előbbi kötet 12, utóbbi 10 koronáért szerezhető meg.

Baleset. Kurucz Mihály Uj-Lóth községbeli 17 éves napszámos megbottlott és a mozgásban levő szecskavágó gépnek esett neki. Bal kezének három ujját ferdén hosszirányban mintegy kettéhasította. Az érsekújvári kórházban ápolják. Ujjait valószínűleg sikerülni fog az orvosi tudományának megmenteni.

Vasuti kocsik elektromos világitása. Ez a fontos, az utazó közönséget oly közelről érintő kérdés már régóta foglalkoztatja a szakférfiakat, anélkül azonban, hogy e nehéz problémának a gyakorlatban

is teljesen beváló megoldását elérhették volna. Annál örvedetesebb tehát, hogy három magyar mérnöknek hosszas tanulmány és kísérletezés után sikerült oly berendezést létesíteni, melylyel a vasuti kocsik modern elektromos világitása minden nehézség nélkül és aránylag csekély költséggel elérhető.

Lóhus. Budapest kezdte, a vidék folytatja. A drágaság, a mészárosok üzérkedése volt előidézője. Szegény embernek nem telhet a drága marhahusra. Be lett bizonyítva, hogy a drágaság folytán utóbbi időkben sokkal kevesebb húst fogyasztottak. Pedig a hus már oly nélkülözhetetlen élelmi ezziké vált, akár a kenyér. A mi vidékünkön talán még nem tartunk itt és hogy ne tartsunk itt, gondoskodnak róla a mészárosok, kik jól kintartják a husnak az árát. Aki eddig hozzá nem szokott, most ugyan hozzá nem szokik. Hanem azért meg kellene valakinek próbálni a lóhussal. Biz volna kelendőse. És népünknek nem ártana, ha jobban táplálkoznék, ha olykor húst is enne. Mert hogy rosszul táplálkozik népünk, az bizonyos. Ezen a vidéken jó husban levő parasztot nem lehet látni. Mind olyan sovány, hogy a csontjukat Röntgen-sugarak nélkül is jól lehet látni. Amellett, hogy üzleti szempontból is csak sikere lehetne a vállalkozásnak, még nemes cselekedetet is gyakorolna a lóhúst kimérő mészáros. Vagy pedig, nem kérünk, de követelünk hatósági mészárszéket. Aranyosmaróthon sem lakik csupa gazdag ember. Sőt, talán nagyon is kevés, s mindenkép elég sok a szegény, hogy ezeknek érdekeiről is törődjenek hivatott közegeink, a kik bizonyára egy nap sem fekszenek le, hogy húst nem ettek légyen. Hát ha ők nem tudják nélkülözni a húst — a szegény embertől se irigyeljük. A régi „panem et circenses” mai értelmé: „Kenyeret és húst a népnek.” Kérünk, követelünk olesőbb húst.

A gazdasági cselédlakások kérdése Biharvármegye törvényhatósága az egészségnek és az ethikai tekinteteknek megfelelő gazdasági cselédlakásokról szabályrendeletet alkotott. Megállapítja a szabályrendelet, hogy a benne meghatározott feltételeknek meg nem felelő lakások öt éven belül megfelelőleg átalakítandók. Miután a mostani balsikeres esztendőben a cselédlakások átalakítása oly nagy terheket ró a gazdaközönség vállaira, a melyeket meg nem bír, a biharvármegyei gazdasági egyesület felkérte a vármegyét, hogy a szabályrendeletet akként módosítsa, hogy az öt éves határidőt tizenöt évre hosszabbítsa meg. Nálunk is lehetne a gazdasági cselédlakásokról gondoskodni.

A legkiválóbb orvosok egyhangu véleménye, hogy a gyermek a fejlődés szakában van legjobban arra utalva, hogy hátkönyv tápszerekkel erősítve a legkülönbözőbb ragályos betegségek ellen ellentálló képessé tétessék, s ugyancsak egyhangu vélemény az, hogy e célra legalkalmasabb a csukamájolaj, mely könnyű emészthetősége által válik igen becsessé. E célra legjobban ajánlható a Zoltán-féle csuka-

májolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincs, a gyermekek szívesen veszik. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész Budapesten, s üvegeje 2 korona a gyógyszerárakban.

Pénzüntézet Évkönyv 1905/1906. évfolyama szerkesztésében most hagyta el a sajtót. A kiváló szakértelemmel összeállított 53 iv terjedelmű évkönyv felöleli a budapesti értéktőzsdén jegyzett összes értékpapírok tüzetes ismertetésén kívül a vidéki pénzüntézetek és a budapesti hitel-szövetkezetek 1903. és 1904. évi mérlegadatait s így két üzletévre vonatkozó különbségek egy tekintetre megállapíthatók. Azok a törvények, szabályzatok és rendeletek, a melyek a pénzüntézetek üzletvitelében nélkülözhetetlenek, az évkönyvben feltalálhatók. Az évkönyv bolti ára 15 korona s minden nagyobb könyvkereskedésben megrendelhető.

Milyen idő lesz? A „Meteor” írja: Október eleje esős jellegűnek ígérkezik s csak második negyede és középtáján tul még néhány nappal, vagyis, ha a számitó kitérések a Napon nagyobb mérvűek lesznek, egész 24-ig elég derült, melegebb napokat kaphatunk, ami még olyannyira is fokozódhatik, hogy rászolgálhat a vénaszonyok nyara elnevezésére is. Vége azonban október havának is már hűvös, nedvesnek ígérkezik a bolygók részéről.

Mikor vis major a sztrájk? A sztrájk kérdésében érdekes határozatot hozott a mi nap a budapesti királyi ítélőtábla egy kárterítési pör kapcsán, amelyet valaki az államvasutak ellen indított, mert küldeményeit a vasuti sztrájk közbejötté miatt nem továbbította. A kir. tábla ez alkalommal kimondta, hogy azt a sztrájk ép úgy sztrájk vis majornak tekintendő-e vagy sem, a kereskedelmi törvény szempontjából megoldani nem lehet. Ha a sztrájk az eset körülményeihez képest a munkaadó által leküzdhetetlen, akkor a sztrájk ép úgy gátolja a munkaadót az elvállalt kötelesség teljesítésében, mint valamely külső természeti esemény vagy háboru vagy lázadás és így ilyen esetekben a sztrájk a munkaadó mentesítése szempontjából erőhatalom jellegű esemény. Önként értetik azonban, hogy az olyan sztrájk, amely a munkaadó hibájából tört ki, nem mentesít a kötelezettség alól.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódnak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

Koma. Ne félj, lesz máj, máj, máj! Ő azzal fenyegetődzött e héten volt gazdád előtt, hogy valami rettenetes fog történni, de nem lett. Most rá érsz, dolgozz. Alakulunk, szervezkedünk, csak nincs aki kezébe vágja a gyepőt. Megesküdtem rá, hogy lesz. Lesz is belőle. Üdvözlünk.

Dóczy. Azoktól az agensektől maga ne ijedjen meg. A családi protekció magyarul mondvá radirgumit ér. Beteg, nagyon beteg az, aki rászorult. Különben garasokért megszerezheti. Hiszen tudja! Nem emlékszik bizonyos számla történetére?!

P. S. Szívesen állunk rendelkezésére. Csak a jó Istentől félünk, senkitől mástól. Üzerektől, betörőktől, csirkefogóktól, hamis vádaktól nem félünk.

HIRDETÉSEK.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékunk az

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK
amelyeket csakis saját üzleteiben árul a

SINGER Co.
Nyitra,
Vármegyház-utca 15.

Minden varrógép ezen védjegyet vi sőt.

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK
védve

„HERO” Fővárosi Fényképnagyító és Olajfestmény Műintézet

Budapest. V., Bálvány-utca 21. szám.

Ajánlja a legújabb technikai módszer szerint előállítandó fényképnagyításokat brom, pastell, aquarell és olajpapíron, valamint valódi vászonolajfestményeket. Jutányos árak!

Mintaképkiallítás, a hol megrendelések is elfogadtnak: a Dóczy könyvnyomdában Aranyosmaróthon.

562
1905**Árverési hirdetemény.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aranyosmaróthi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp II 151/3 sz. végzése következtében Dr. Gyikos Mihály ügyvéd által képviselt Miskovics József javára Fekete Ferenc ellen 50 kor. s jár. erejéig 1905. évi október hó 4-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 610 koronára becsült következő ingóságok u. m. butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbírósnak 1905. évi V. 391/2 számú végzése folytán 50 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 43 kor. 50 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Aranyosmaróton a helyszínen leendő megtartására 1905. évi október hó 28-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Aranyosmaróth, 1905. évi október hó 13.

bago tai Lengyel Aurél kir. bír. végrehajtó.

530
1905**Árverési hirdetemény.**

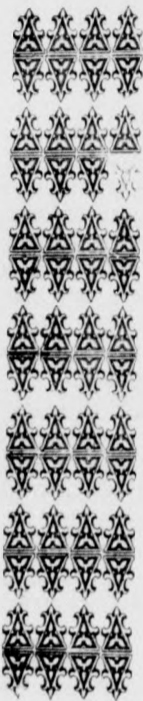
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi XL t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aranyosmaróthi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp II 189/3 számú végzése következtében hivatalból Schwarez Regina javára Fekete Ferenc ellen 29 kor. 40 fill. s jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 610 koronára becsült következő ingóságok, u. m. butorok nyilvános árverésen nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbírósnak 1905. évi V 379/2 számú végzése folytán 29 kor. 40 fill. tőkekövetelés és eddig összesen 8 kor. 40 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Aranyosmaróthon a helyszínen leendő eszközölésére 1905. évi október hó 25-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Aranyosmaróth, 1905. évi október hó 12-én.

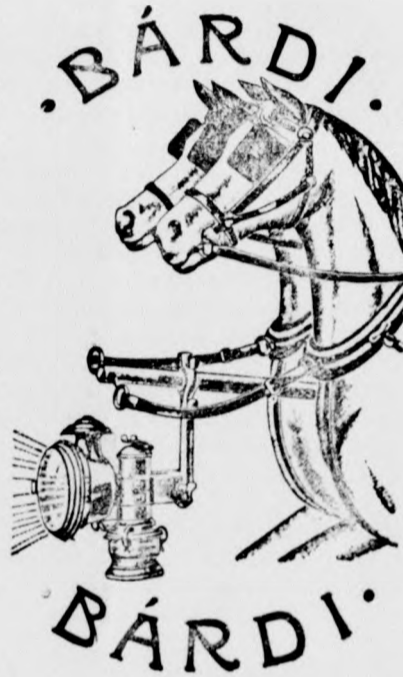
bago tai Lengyel Aurél kir. bír. végrehajtó.

**KOCSI-
acetylen-lámpák!**Gőzeke-, kocsirud-, spitzbogen-,
asztali-, udvari-, kerti-, utcai-
és istálló-**acetylen-lámpák.****BARDI JÓZSEF**

BUDAPEST,

VI. kerület, Gyár-utca 10. szám alatt
(Andrássy-ut és Királyutca között.)

Árjegyzék ingyen. Törvényesen védve.

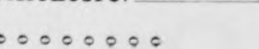
Sömörbetegek

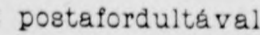
olyanok is, kik sehol gyógyulást
nem találtak, kérjenek prospek-
tust és hiteles bizonyítólevelet
teljesen ingyen Rolle C. W. gyógy-
szerész, Altona-Bahrenfeld. (Elbe)

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

Mindenemű könyvnyomdai
munkák a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig elkészí-
tésére jutányos árak mellett el-
vállaltatnak.

A t. megrendelők meghívására
megbizottamat készséggel bo-
csájtom rendelkezésre.

Vidéki megrendelések
postafordultával.

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi
papirgyárak dus választéku
raktára.

Levélpapir különlegesség.

Központi előfizetési iroda az
összes bel- és külföldi hírlapok
és folyóiratok megrendelésére.

Teljes irodai berendezések.

ALAPITTATOTT:
1880.**ARANYOSMARÓTH.**ALAPITTATOTT:
1880.